

**Rosarium bloeit als nooit tevoren • Bulunkul
Stationsfilosoof • Rozenoord: idylle en hel**

DE AMSTERDAMSE STRAATKRANT

NR.12 • VR 10 AUG - DO 30 AUG 2018 • JG.24

€2 WAARVAN 0,90 VOOR DE VERKOPER

DRIEWEKELIJKS • LET OP HET PASJE

Het gaat over rozen

DE VRIJWILLIGERS ACHTER EEN SUCCESVERHAAL

Optimaal in bloei

'Het zonnetje schijnt, de vogels fluiten. We zijn al in het rosarium met koffie/thee en gereedschap.' Vrijwel dagelijks rond 9.15 uur wordt via de vrijwilligersapp zo'n lokkende boodschap verspreid. Maar zon of geen zon, in het roemruchte Rosarium Vondelpark valt altijd wat te beleven. TEKST PETRA HUNSCHÉ · FOTOGRAFIE PIET HERMANS

Bij de mobiele koffiebar annex pr- en gereedschapskar staat een groepje heren in tuinkledij. In de precisie van rozen, bladeren en stengels op de zijkant van de blank gelakte kar toont zich de meesterhand van een botanisch tekenaar. 'Onze kar is het meest gefotografeerde object van het hele Vondelpark', vermeldt een van de mannen trots. 'Mensen komen ervoor terug. Hij is door onze vrijwilligers zelf gebouwd en beschilderd! Wilt u misschien een kopje koffie?' De zon schijnt en in de schaduw lokt een bankje.

'Hier heb je een emmer. Pak maar een paar handschoenen en daar liggen de de scharen', zegt vrijwillige 'voorman' Hans de Bruin tegen een nieuwe liefhebster. Ze lopen de honingraatpadjes van het in 1958 door tuinarchitect E. Mos ontworpen Rosarium in. 'Kijk, dit is een goed perk om mee te beginnen. De struikjes staan er een beetje verwaarloosd bij, zie je. De grond is waarschijnlijk uitgeput. Je kunt alle uitgebloeide rozen wegnippen. Waar het steeltje uit de oksel komt. Lukt dat?'

De geurende rode rozen, Rosa 'Nudge Parfum', werden in november 2016 aangeplant, vertellen Gon en Hans Homburg een week later, turend in hun fraai getekende brochure. 'Kijk hier, perknummer 29!'

VERWAARLOOSD

Het gepensioneerde echtpaar vormt sinds 2014 de ruggengraat van een ongekend rijk bloeiend Rosarium. Na een noodoproep van Stichting Hart voor het Vondelpark begonnen ze, eerst nog onder leiding van de gemeente, als vrijwilligers in de zwaar verwaarloosde tuin. 'We zouden één keer per maand gaan werken. Daar moest ik toen hartelijk om lachen',

vertelt Homburg. Het kwam erop neer dat hij dagelijks met zijn schoffel naar het Rosarium toog. De perken waren jarenlang nauwelijks onderhouden, de helft was haastig beplant met snel uitgebloeide tulpen en blauwe druiven. 'Vroeger was er een medewerker van de gemeente die de hele rozentuin deed. Die is gewoon gestopt en niet meer vervangen', aldus het echtpaar.

En om een lang verhaal kort te maken: deze zomer konden ze rekenen op zo'n veertig medevrijwilligers. Waarvan er elke ochtend drie tot tien mensen meehelpen om de drieënzestig perken optimaal te laten bloeien. Het Rosarium bestond op 1 juli 2018 zestig jaar, waarachtig reden voor een feestje.

DANK U WEL

'Het is echt niet te geloven hoeveel mensen hier op je afkomen om je te bedanken. Terwijl dit het leukste vrijwilligerswerk is dat je maar kunt doen!' De vrouw die op haar knieën de buitenkant van een rozenperk bewerkt, kijkt oprecht verbaasd omhoog. Ze haalt een stuk vermolmd hout uit de heg en vertelt hoe ze geniet van al die aandacht voor haar werk aan de rozen en van de 'absolute vrijheid' om te komen en te gaan wanneer ze maar wil.

Al die voorbijgangers die zeggen: dank u wel dat u dit doet, verbazen haar. Ze trekt een lange sliert klimop uit het heggetje, gaat er even bij staan en veegt haar handen af aan een versleten, maar elegante werkbroom. 'Voordat ik hier begon, werkte ik als vrijwilligster in een verpleeghuis, met demente ouderen. Daar werd ik echt verwacht, er was een groot tekort aan personeel. En niemand die je daarvoor bedankte, niet dat dat hoefde, maar ik bedoel maar, het was veel onzicht-

baarder, terwijl het ook veel zwaarder was.'

In een ander perkje staan twee vrouwen, zij aan zij voorovergebogen, de uitgebloeide rozen weg te knippen. 'Heb je de ooievaarsjongen gezien? Het zijn er vijf dit jaar', zegt er een. 'Ja, ik was erbij toen ze geringd werden op de Schapenweide, schitterend. De jongen werden met een hoogwerker uit het nest gehaald. Er keek een hele klas schoolkinderen toe. Nee, voor die jonge vogels is het helemaal niet erg. Ze gaan erbij liggen alsof ze dood zijn, en kunnen makkelijk worden geringd en gewoon weer teruggezet.'

BOTANISCH KUNSTENAAR

'Op de Koeienweide ligt het natuurpad C. W. F. Haak. Dit pad is op 27 september 2009 geopend. Maar wie was Charles Haak?' schrijft Hans Homburg op zijn website *In het Vondelpark*. 'Ik heb de grootste bewondering voor het werk van deze kunstenaar, die tot in de jaren zeventig onvermoeibaar doortekende en het hele park voor ons in kaart bracht', vertelt hij, wandelend door het Rosarium. Samen met zijn echtgenote neemt hij even de tijd voor koffie. Ze wonen sinds veertig jaar aan de zuidkant. Met hun zoontje bezochten ze vroeger de kinderspeelplaats en zo ontstond de liefde voor het park.

Zelf ook botanisch kunstenaar, een hobby die na zijn pensionering als ambtenaar uitgroeide tot een ware passie, werkt Homburg nu onvermoeibaar voort aan het documenteren van de gecultiveerde natuur. Zijn echtgenote werkt liefdevol mee. Als docent kantklossen is ze weliswaar 'klein bezig', maar creatief is het ook. 'Soms gaat er iets fout, maar als het er leuk uitziet, laat ik het staan. Er komen veel bloemmotieven in voor en ik heb ook wel diermotieven geklost. Ja, de patroontekeningen maak ik zelf. Maar zo mooi als Hans tekent, nee, dat kan ik niet.'

Gon Homburg, die 'altijd in het toerisme' werkte, komt oorspronkelijk van het platteland, vertelt zij niet zonder trots. 'De Achterhoek.' Zij trok dan ook een wenkbrauw op toen er in 2010 vrijwilligers werden gevraagd om te komen hooien op de Koeienweide. 'Hooien in maart?' Dat kende ze nog

niet. Het gras bleek al gemaaid te zijn, het ging daar vooral om ladingen riet. De vrijwilligers hielpen met het verzamelen en wegbrengen van het maaisel. Ze deden een paar seizoenen mee. Totdat in 2014 de oproep voor het Rosarium kwam.

GEWELDIGE INSPANNING

Als oud-ambtenaar van de gemeente wist Hans Homburg heel goed hoe de vlag erbij hing. 'Het beheerplan voor het park werd al jarenlang niet meer uitgevoerd. De gemeente belooft een werkplan voor het Rosarium te laten maken door een architect en ik wist al: dat gaat niet gebeuren. Er was gewoon geen geld voor. Wij hebben toen zelf een werkplan gemaakt en zijn om de tafel gaan zitten.' Ze begonnen met twintig perken. 'Toen wij in 2014 begonnen stonden in die hele rand geen rozen', wijst Homburg, wandelend door de laantjes.

Dankzij 'een geweldige inspanning van Cintha van Heeswijk', de toenmalige voorzitter van Stichting Hart voor het Vondelpark, konden ze

na anderhalf jaar alle perken van het Rosarium voor de gemeente in beheer nemen. We laten de rode Rosa 'Double Knock Out' links liggen en passeren de Rosa 'Summer Memories'. Op een bankje onder een paarsbloeiende vlindestruik doet het echtpaar alle ins en outs van de heldhaftige overname uit de doeken. Een waar succesverhaal.

De meeste perken lagen er in 2014 enigszins verkommerd bij. 'We hebben bij de gemeente gestreden voor nieuwe, gekwalificeerde grond uit Boskoop', vertelt Homburg. Ook de snelle manier van planten die de ingehuurd aannemers voor de gemeente hanteerden, droeg niet bij aan een duurzame bloei. 'Ik dacht: dat gaat mij niet overkomen.' Ze overlegden met de rozenkweker Belle Epoque. Er stonden zo'n tweeduizend nieuwe rozen op de bestellijst en de kweker zei: kom maar even langs. 'Toen zijn Gon en ik door het Amsterdamse Bos naar Aalsmeer gefietst.'

Zodoende leerde het echtpaar alles over het optimaal planten en verzorgen van de rozen. Homburg – 'ik hecht

ook aan het historisch belang' – houdt tegenwoordig als bestuurslid de website van de Nederlandse Rozenvereniging up-to-date en geeft workshops tekenen in het park. Zijn echtgenote zorgt voor de vrijgevochten Amsterdamse vrijwilligers, waaronder diverse kunstenaars, houdt ze betrokken en bewaakt het bestand. Ze hebben een mooie keet gekregen op de gemeentewerf en de samenwerking met de groenwerkers is optimaal, vertelt het echtpaar.

MARIANNE

Aan de overkant trekt de geelhartige Rosa 'Schneewittchen' de aandacht van een paar voorbijgangers. Die drentelen onafgebroken langs de betoverende vormen en kleuren in de zeskantige perken van het op een bijenkorf geïnspireerde Rosarium en buigen zich hier en daar met hun neus voorover voor een diepe teug. Vlak voor onze neus maakt de lichtgele Rosa 'Solero' een wat armetierige indruk. 'Op 14-03-2017 zijn 8 rozen aangevuld', staat op de website van Stichting Hart voor het Vondelpark te lezen. Hans Homburg bracht hier alle perken gedetailleerd in kaart.

'I never promised you a rose garden', zingt ineens een uitgelaten stem. De

'Het is echt niet te geloven hoeveel mensen hier op je afkomen om je te bedanken'

grijsharige zangeres staat, fiets aan de hand, even stil. 'Ha Marianne', zegt Gon Homburg oprecht blij en belangstellend. 'Hoe gaat het ermee?' De zangeres is een van de vaste bezoeksters van de Rozentuin. Als (groot)moeder ontfermt zij zich weleens over dak- en thuislozen die elkaar in het Rosarium treffen voor een feestje. Zelf is zij zeker niet vies van een glaasje port, vertelt ze een week later in de tuin. Ook Marianne komt van het platteland, uit de Noordoostpolder.

'Nee', zegt ze, 'ik doe niet mee, ik ben nogal krakkemikkig. Bovendien vind ik dat ze een beetje veel wieden hier. Als je met dit warme weer gaat wieden droogt de grond uit. En het is nergens voor nodig, die rozen groeien toch wel, als het nou jonge uien waren...' Marianne zit vol spannende verhalen over de zwervers van het Rosarium. En over de politiehandhaving, ze kan er wel een boek over schrijven, zegt ze. Maar voorlopig houdt ze het nog even onder ons.

ROSA 'HOMBURGIANA'

Alle drieëntwintig rozenperken zijn overzichtelijk genummerd en Gon

Homburg, gevraagd naar haar lievelingsperk, loopt meteen naar de twee meter hoge Rosa 'Thérèse Bugnet' (59) die ze na een aanval van meeldauw helemaal afknipten en die weer glorieus terugkwam. En ze wijst op de hallucinerende kleur paars van de Rosa 'Rhapsody in Blue' (19). Hans Homburg staat nog even stil bij perk

21, waar tussen het rijk bloeiende (on)kruid twee rozensoorten staan. In het midden staat warm en trots de Rosa 'Homburgiana', een nieuwe rode roos die hun achternaam draagt.

Lees nog veel meer via de websites:
vondelpark.com
inhetvondelpark.nl

Adoptie

Vrijwillig 'voorman' Hans de Bruin steekt onder de koffie op een van zijn geadopteerde bankjes een fijne sigaar op. Al snel nadat hij met het echtpaar Homburg begon mee te werken, raakte hij betrokken bij Stichting Hart voor het Vondelpark, waar hij nu als bestuurslid zorg draagt voor de adoptie van bankjes en rozenperken, waarmee de stichting zo'n tien procent van het Vondelparkbeheer financiert.

De oud-vakboekhandelaar glimlacht fijntjes als hij terugdenkt aan de manier waarop deze adoptie jarenlang vastliep in de raderen van de gemeentebureaucratie. Kafka was er niets bij. 'Je deed een aanvraag, die bleef dan drie maanden in een mailbox zitten, voor ie werd doorgestuurd en vervolgens in een archiefmap verdween. Dus je hoorde gewoon niets terug.'

Hij begrijpt het wel. Door te veel en snelle veranderingen in het bestuur van de stad, is de gemeenteorganisatie totaal ontregeld. Kennis en archieven

verdwenen. Hele afdelingen zijn opgeheven. Op bepaalde plekken zit nog maar één ambtenaar die alles moet regelen. 'En als die met pensioen gaat is de laatste kennis ook weg', vreest De Bruin.

Sinds de aanvragen via de Stichting verlopen, gaat het er beter aan toe. 'Uit liefde/Jan&Karin/14-04-2018', meldt een koperen bordje op het romantische bankje tegenover de

Eendenvijver. Het nieuwe Vondelparkmeubilair van de architecten Anouk Vogel en Johan Selbing kwam al in 2009 uit een internationale prijsvraag tevoorschijn.

Via Google Maps is op de interactieve gemeentekaart te zien dat er nog heel wat bankjes ter adoptie staan. Ook rozenperken zijn er nog genoeg. 'Zowel particulieren als bedrijven zijn van harte welkom en krijgen dan ter plekke een vermelding met een eigen tekst', zegt Hans de Bruin met enige trots. Ook de beschermheer van het park, prins Maurits, heeft een bankje geadopteerd.

Zie: vondelpark.com/doneren.